

SUARA, R.:

Néhány adat a Velencei-hegység Mollusca-faunájához - Einige Angaben zur Molluskenfauna des Velenceer Gebirges

ABSTRACT: This paper is a report on a malacological survey of Velencei Mts, central Hungary. 37 species of snails were collected from 36 study sites.

A Velencei-hegység a malakológiai kutatottság szempontjából mindeztideig "fehér folt" volt. A hegység puhatestű faunájáról semmilyen korábbi publikációt nem sikerült fellelnem. Ilyen tárgyút a Malakológiai Bibliográfia /szerk. HERÉNYI 1983/ sem tartalmaz.

Eddigi vizsgálataimmal megkíséreltem a terület alapfaunáját felderíteni. Az elkövetkező időben még nagyon sok kutatásra van szükség ahhoz, hogy e viszonylag kis terület puhatestű faunáját teljességgel megismerjük. Mélyreható gyűjtéseket kell végezni a hegység forrásaiban, vízfolyásaiban, tavaiiban valamint barlangjaiban.

A Velencei-hegység nyugaton Székesfehérvárig, keleten Pázmándig terjed. Északon a Zámolyi-medence, délen a Velencei-tó határolja. NY-K irányban 19-20 km, É-D irányban 6-7 km kiterjedésű. A Dunántúli-Középhegység legősi tagja. Felszíne nagymértékben lepusztult, általában szelíd, lankás formák jellemzik. A hegység lemagasabb pontja a Meleg-hegy, 351 m.

A hegység fő tömegét a gránit alkotja. E mellett megtalálható a kontakt pala, gránitporfir, aplit, pegmatit, andezit, kvarc és a kvarcit. A laza üledékek közül homokos és anyagos pannon üledékek, valamint a pleisztocén kavics és lösz.

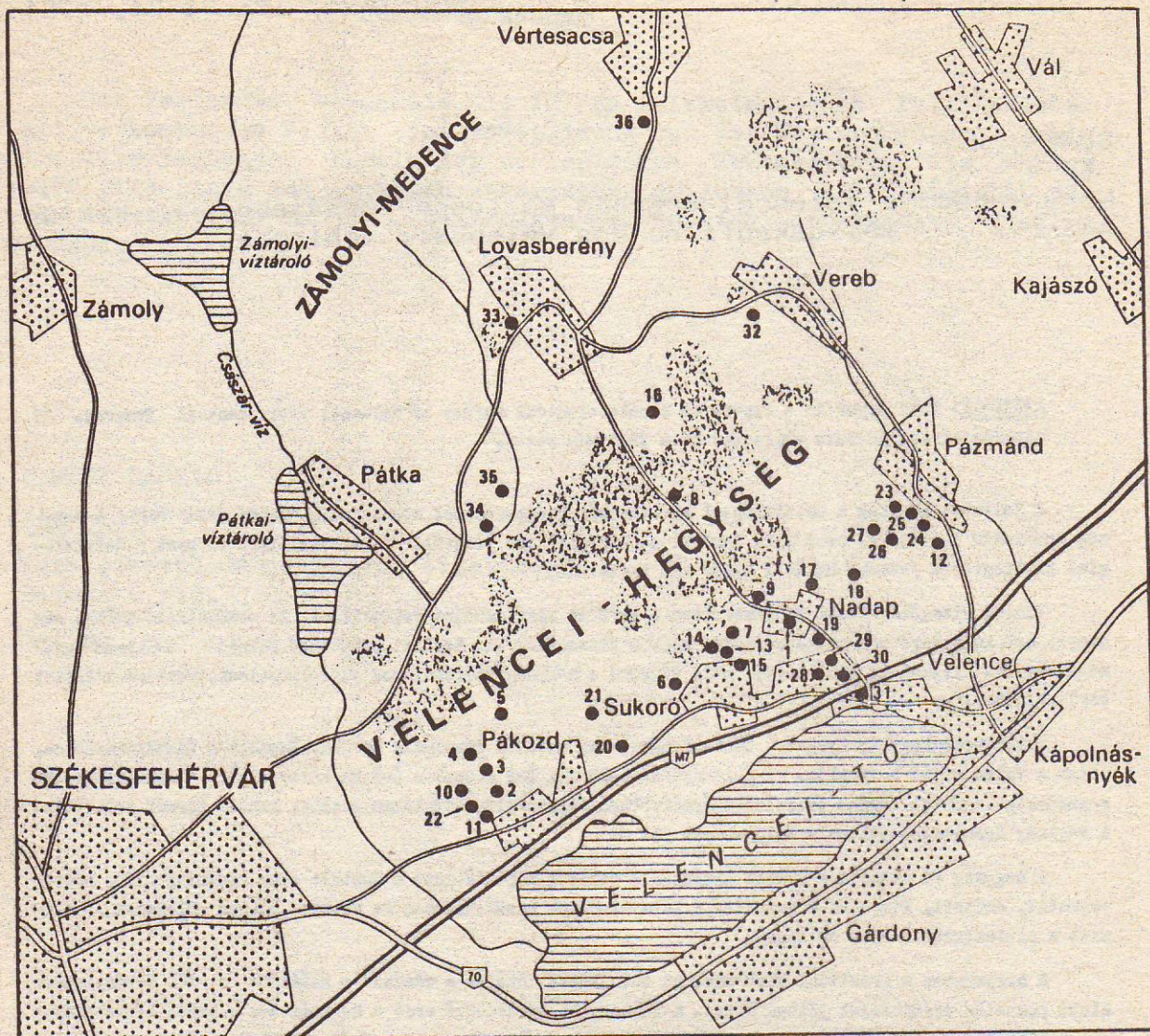
A hegységben a grániton, mint savanyú talajképző kőzeten a mészhány hatására a fás növénytakaró alatt podzolos erdőtalajok jöttek létre. A legnagyobb összefüggő erdő a hegység É-i részén, Lovasberény-nél található. Ez tölgyes, melyet a kocsánytalan tölgy /*Quercus petraea*/ és a csertölgy /*Quercus cerris*/ alkot. A völgyekben elszórtan gyertyán /*Carpinus betulus*/ is található.

A lejtőket különböző vastagságban lösz borítja, ezen mezőségi talaj alakult ki. Itt mészkedvelő növények kerülnek uralomra. Az erdők szélén, ahol a talaj már több humuszt tartalmaz, a mészkedvelő és a mészkerülő növények keveredése mutatható ki. A hegység D-i részén a nagyfokú talajerózió következtében a felszínen közvetlenül a gránit málladéka, a gránitmurva helyezkedik el. Itt főleg szárazságtűrő gyepeket találunk.

A hegység geológiai és talajviszonyai nem teremtenek kedvező létfeltételeket a puhatestűek számára. Ezt az eddigi gyűjtéseim során előkerült kevés faj bizonyítja. A 37 faj közül domináns fajoknak tekinthetjük: *Cepaea vindobonensis*, *Cochlicopa lubricalla*, *Granaria frumentum*, *Helicella obvia*, *Truncatellina cylindrica*, *Vallonia costata*, *V. pulchella* és a *Vitrina pellucida*. A gyűjtéseket egyelve végeztem, amit rendszerint talajmintavétellel is kiegészítettem.

A GYŰJTÉSEK HELYE ÉS IDŐPONTJA

1. Nadap: 1962. VIII. 18.	6. Sukoró: Csöntör-hegy, 1979. IX. 2.
2. Pákozdi: Bella-fürdő, 1979. VIII. 12.	7. Sukoró: Géci-hegy, szőlők, 1979. IX. 2.
3. Pákozdi: Bella-patak partja, 1979. VIII. 12.	8. Lovasberény: Meleg-hegy, rezervátumi utalágazás, 1980. VIII. 10.
4. Pákozdi: Bella-patak É-i mocsaras része, 1979. VIII. 12.	9. Nadap: É-i erdőnél, 1980. VIII. 10.
5. Pákozdi: Ingó-kő, 1979. VIII. 12.	10. Pákozdi: Karácsony-hegy, 1980. VII. 20.

11. Pákozdi: temető melletti mélyút, 1980.VII.20.
12. Pázmánd: Zsidó-hegy, 1980. VII. 26.
13. Sukoró: zöld + útjel mellett, falu szélén, 1980. VIII. 7.
14. Sukoró: zöld + útjel mellett, erdőszélén, 1980. VIII. 7.
15. Sukoró: néprajzi háznál, 1980. VII. 7.
16. Lovasberény: János-hegy, szőlők, 1981.VIII.18.
17. Nadap: Temető-hegy D-1 része, 1982. IV. 25.
18. Nadap: Csúcsos-hegy, D-1 rész, ut menté, 1982. IV. 25.
19. Nadap: Szintezési Ősjeggy mellett, 1982.V.23.
20. Pákozdi: Potya-Lovas-völgyi árok, 1982.IV.25.
21. Pákozdi: Sági-hát, piros útjelzés mellett, 1982. IV. 25.
22. Pákozdi: temető, 1982. V. 21.
23. Pázmánd: Cseplek-hegy, Jánostanyai löszmélyút, 1982. IV. 25.
24. Pázmánd: Ujfalu, Zsidó-hegy, 1982. V. 21.
25. Pázmánd: Zsidó-hegy -kőbánya, 1982. V. 21.
26. Pázmánd: Jánostanya, Cibulka-patak partja, 1982. IV. 25.
27. Pázmánd: Cibulka-patak, 1982. IV. 25.
28. Velence: Vörösmarty kilátó, 1982. IV. 25.
29. Velence: Bence-hegy É-i rész, bánya felett, 1982. IV. 25.
30. Velence: Bence-hegy D, 1982. IV. 25.
31. Velence: temető, 1982. IV. 25.
32. Vereb: Öreg-hegy, 1982. V. 23.
33. Lovasberény: Pálffy-Czirák-kastély, 1983.XI.7.
34. Lovasberény: Kánya-völgy, 1983. XI. 7.
35. Lovasberény: Szűzvári-malom, 1983. XI. 7.
36. Vértesacsa: D-1 faluszél, 811-es út, 1983.XI.7.

A gyűjtött fajok jegyzéke, a lelőhelyek sorszáma és zárójelben a gyűjtött fajok darabszáma:

Acanthinula aculeata:

8 /1/.

Aegopinella minor:

2 /3/, 8 /6/, 9 /4/, 14 /6/, 15 /10/, 19 /5/, 20 /1/, 29 /2/, 31 /17/, 33 /5/, 34 /1/.

Anisus spirorbis:

19 /1/.

Carychium tridentatum:

2 /4/.

Cecilioides acicula:

15 /2/, 16 /2/, 21 /1/, 31 /4/, 33 /1/, 36 /2/.

Cepaea vindobonensis:

1 /2/, 3 /2/, 8 /9/, 13 /1/, 17 /1/, 18 /2/, 21 /2/, 22 /2/, 24 /1/, 30 /1/, 31 /1/, 32 /2/.

Chondrula tridens:

2 /2/, 9 /2/, 11 /1/, 12 /3/, 13 /1/, 18 /1/, 22 /5/, 24 /1/.

Cochlicopa lubrica:

2 /3/, 31 /4/, 33 /2/, 36 /7/.

Cochlicopa lubricella:

2 /3/, 6 /2/, 7 /38/, 8 /3/, 10 /28/, 11 /4/, 14 /2/, 15 /4/, 20 /4/, 22 /2/, 26 /1/, 34 /2/.

Ena obscura:

22 /1/.

Euconulus fulvus:

5 /2/, 7 /3/, 8 /3/, 10 /2/, 15 /1/, 34 /1/.

Euomphalia strigella:

6 /1/, 14 /1/, 29 /1/, 31 /1/.

Granaria frumentum:

1 /13/, 7 /43/, 8 /2/, 9 /2/, 11 /4/, 12 /20/, 15 /18/, 17 /63/, 18 /94/, 20 /11/, 21 /4/, 22 /4/, 23 /2/, 30 /1/, 32 /2/, 34 /2/.

Helicella obvia:

7 /2/, 11 /4/, 12 /6/, 13 /1/, 17 /4/, 18 /3/, 22 /3/, 23 /9/, 25 /1/, 30 /11/, 33 /3/.

Helicopsis striata:

12 /1/.

Helix pomatia:

2 /1/, 17 /1/, 18 /2/, 24 /1/, 31 /1/, 32 /2/, 33 /1/.

Lymnaea peregra:

4 /6/, 15 /6/, 27 /6/.

Monacha cartusiana:

24 /1/, 32 /1/, 36 /1/.

Oxychilus draparnaudi:

31 /1/.

Oxychilus inopinatus:

7 /1/, 20 /2/, 22 /1/, 30 /1/.

Perforatella rubiginosa:

19 /2/.

Punctum pygmaeum:

34 /1/.

Pupilla muscorum:

6 /1/, 17 /22/, 23 /3/, 26 /1/, 32 /12/, 33 /1/, 34 /1/, 36 /2/.

Pupilla triplicata:

22 /2/.

Succinea elegans:

3 /2/.

Succinea oblonga:

1 /5/, 2 /3/, 26 /4/, 36 /5/.

Trichia hispida:

1 /1/, 36 /4/.

Truncatellina callicratis:

7 /57/, 11 /10/, 12 /7/, 17 /114/, 18 /73/, 21 /1/, 22 /40/, 23 /28/, 24 /56/, 29 /9/, 30 /2/, 32 /24/, 35 /8/.

Truncatellina claustralis:

17 /1/, 32 /1/.

Truncatellina cylindrica:

2 /2/, 7 /16/, 10 /64/, 11 /4/, 15 /7/, 17 /7/, 18 /3/, 20 /16/, 21 /13/, 22 /56/, 23 /5/, 24 /44/, 25 /28/, 30 /21/, 32 /14/, 34 /2/, 35 /8/.

Vallonia costata:

2 /19/, 11 /6/, 15 /1/, 17 /102/, 20 /3/, 21 /2/, 22 /21/, 23 /6/, 26 /1/, 32 /25/, 33 /6/, 34 /4/, 35 /1/, 36 /4/.

Vallonia enniensis:

11 /1/, 15 /1/, 19 /5/, 23 /2/, 24 /6/, 32 /8/.

Vallonia pulchella:

2 /4/, 10 /4/, 12 /6/, 17 /25/, 22 /2/, 23 /3/, 25 /6/, 26 /4/, 30 /1/, 32 /5/, 33 /1/, 43 /1/, 36 /7/.

Vitrea contracta:
12 /1/.

28 /7/, 29 /10/, 30 /14/, 31 /1/, 32 /20/, 35
/2/, 36 /3/.

Vitrina pellucida:

6 /1/, 7 /5/, 8 /6/, 10 /10/, 11 /8/, 12/3/, 14
/2/, 15 /7/, 16 /2/, 17 /57/, 18 /6/, 19/1/, 20
/6/, 21 /5/, 22 /25/, 23 /18/, 24 /3/, 25 /15/.

Zebrina detrita:

1 /11/, 7 /2/, 16 /1/, 31 /1/.

Zonitoides nitidus:

2 /3/, 26 /1/.

A gyűjtött anyag meghatározásában, illetve a meghatározás ellenőrzésében nyújtott segítségéért-
ezúton mondok köszönetet PINTÉR Lászlónak, KISS Évának és FÜRJES Imrének.

Zusammenfassung

Der Verfasser gibt von der Molluskenfauna des Velenceer Gebirges einen Überblick. Im Gebirge wur-
den 37 Arten auf 36 Fundorten gefunden, von denen folgende dominant sind: Cepaea vindobonensis, Cochli-
copa lubricella, Granaria frumentum, Helicella obvia, Truncatellina cylindrica, Vallonia costata, Val-
lonia pulchella, Vitrina pellucida.

SUARA RÓBERT

Budapest

Bornemissza tér 14.

H-1119